

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján, a hiánypótlási felhívásnak (ügyszám: IV/3596-1/2021) eleget tévén, az alábbi

kiegészített alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 73.Pf.637.274/2019/6. sz., illetve azt hatályában fenntartó Kúria, mint felülvizsgálati bíróság, Pfv.III.21.022/2020/13. sz. határozatainak alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot garantáló XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértése miatt, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően, az Alkotmánybíróság alábbiakban kifejtett gyakorlatával megegyezően, azokat semmisítse meg. Indítványozó az indítvány közzétételéhez, ide értve személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához, hozzájárul.

A kérelem indoklásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó, [REDACTED] egy budapesti ingatlan [REDACTED] lakás) tulajdonosa. A pár évvel korábban történő megvásárlást követően indítványozó az ingatlant teljeskörűen, igényesen felújította és 2010. márciusában kiadásra meghirdette több fórumon, pl. az akkor még létező [REDACTED] újságban. Amikor már több érdeklődővel tárgyalás zajlott az ingatlanhasznosítás végett, felperes 2010. májusában kiterjedt ázást tapasztalt az ingatlan felett található ingatlan irányából.

Indítványozó (a támadott eljárásokban felperes) ingatlana felett kizárólag egy ingatlan található, [REDACTED] alperes tetőtéri lakása. Alperes az ingatlanát kettéválasztotta (a korábban szükséges szakhatósági engedély nélkül) és évek óta kiadta külföldi bérlőknek, így abban az érintett időszakban személyesen nem lakott. Mivel alperes nem volt hajlandó érdemi lépést tenni a szükséges javítások elvégzése érdekében (pl. teljeskörű feltárást végezni a hiba feltáráshoz), arra hivatkozva, hogy az a külföldi bérlőit zavarná, ezért felperes birtokvédelem miatt a helyi jegyzőhöz fordult. A birtokháborítást megállapító határozatot alperes megtámadta, mely eljárás, alperes perelhúzó magatartása miatt közel 7 (!) évig tartott elsőfokon. Az elsőfokú bíróság a birtokháborítást megállapító határozatot hatályában fenntartotta. Talán érezvén az elhúzó eljárás abszurditását, a Fővárosi Törvényszék, alperes fellebezését követően, az elsőfokú határozatot hónapokon belül, tárgyalás mellett, helybenhagyta.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/3596-2/2021
Érkezett:	2022 JAN 05.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	ju'

Felperes, tapasztalván 2010-ben alperes érdemi erőfeszítésének hiányát az áztatás megszüntetése kapcsán, előzetes bizonyítási eljárást kezdeményezett a Budai Központi Kerületi Bíróságon. A bíróság által kirendelt ██████████ igazságügyi szakértő szakvéleményében megállapította, egyebek mellett, hogy felperesi ingatlanban található ázás kizárólag és teljes bizonyossággal az alperesi ingatlanból eredeztethető. Alperes a szakvéleményt elfogadó határozatot megtámadta, melyet a Fővárosi Törvényszék helyben hagyott. (67.Pkfv.634.216/2011/4.sz., 1.sz. Melléklet) A kirendelt igazságügyi szakértő egy Kiegészítő Szakvéleményben megállapította, hogy az alperes által elvégezni szükséges **“munkák elvégzéséig [felperes] lakásának felújítása nem lehetséges. Eddig az ideig a [felperesi] lakás továbbra sem alkalmas állandó tartózkodásra.”** (2.sz. Melléklet)(kiemelés hozzáadva)

A birtokháborítási per több mint 7 évig tartó jogerős lezárását követően, az addig felfüggesztett kártérítési per, jelen alkotmányjogi panasz alapja, kezdetét vette. Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le, mely során az előzményi perek, valamint az előzetes bizonyítási eljárás során, majd azt követően keletkezett szakvéleményeket is beszerezte. Ennek alapján megállapítható, hogy felperes, jelen ügy indítványozója, az előzetes bizonyítás során 2011. január 10. napján kelt ██████████ kirendelt igazságügyi szakértői szakvéleményét, valamint a 2011. június 30-án kelt kiegészítő szakértői véleményét, a (rég) Pp. 211.§ (1) alapján a kártérítési perben bizonyítékként becsatolta, azt az elsőfokú bíróság a bizonyítékok közé felvette, részben arra alapozva az ítéletét. (20.P.XI.24.065/2017/78; 3. sz. Melléklet, 3. oldal, 3. bekezdés) Mind a beszerzett szakvélemények alapján, mind a per során meghallgatott tanúk vallomása, valamint egyéb okirati bizonyítékok alapján alperest összesen 9.148.276 Ft, plusz kamatainak, valamint 1.226.592 Ft perköltség viselésére kötelezte. (20.P.XI.24.065/2017/78; 3. sz. Melléklet)

A marasztalt összeg nagyobb részt az elmaradt ingatlankiadásból származó kárból tevődött össze a kártérítési perben kirendelt ██████████ szakértő szakvéleménye alapján, mely 21 hónapra (2010. május és 2012. február között) lett kiszámítva. Alperes, jóllehet kifogásolta a kártérítési perben kirendelt szakértő által meghatározott kárszámítást, az utolsó tárgyaláson, melyre az ő indítánya alapján a szakértő megidézésre került, nem jelent meg. Az ügy későbbi fejleményei tükrében alperes jogi képviselője tudhatott valamit a másodfokú bíróság jogsértő eljárásból, mert életszerűtlen és felperes külföldi szakmai tapasztalata szerint nem csupán szakmailag aggályos, hanem egyben perstratégiaileg is igen vakmerő, hogy az alperes által kifogásolt kirendelt kérszakértő meghallgatásán, és a tárgyalás berekesztése előtt meg sem jelenik.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék, a tárgyalás berekesztését követően több mint 3 órán keresztül tanácskozott mielőtt ítéletet hirdetett, ami nem szokványos egy egyébként nem túlságosan bonyolult ügyben és egyben a tanácson belüli ellentétre, vagy egyéb okból történő hezitálásra utal.¹ A jogerős ítélet szinte teljesen megváltoztatta a pernyertesség arányát. (73.Pf.637.274/2019/6.; 4. sz. Melléklet) A másodfokú tanács látszólag “felülmérlegelésre” alapozta ítélet, nevezetesen nem talált semmi jogsértőt az elsőfokú ítéletben, csupán más eredményre jutott a bizonyítékok alapján. Az ítélet alperes

¹ Felperes jogi képviselőjét egy iratbetekintés alkalmával arról tájékoztatták, hogy a másodfokú határozat kapcsán az egyik bíró különvéleményt írt, mely zárt borítékban volt elhelyezve az iratok között.

marasztalását leszállította 1.984.276 Forintra és marasztalta felperest 113.040 Forint elsőfokú, valamint 685.850 Forint másodfokú perköltség megfizetésére.

A törvényszék érdemben a pernyertességet teljesen megváltoztató és egy másik bíróságot felülbíráló ítéletében csupán pár mondatot szentelt indokaira. (7. oldal, utolsó előtti bekezdés) Ez alapján az állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság szerint csak azon időszakra illeti meg felperest az elmaradt haszon kapcsán, amikor annak kiadása kizárt volt az ÁNTSZ 2011. decemberi szakvéleménye alapján. A bíróság elfogadta azon szakértői megállapítást, miszerint a felperesi ingatlan valóban nem volt addig helyreállítható amíg alperes a szükséges javítási munkákat el nem végezte 2012. februárjában, mint azt már 2011-ben a [REDACTED] kirendelt igazságügyi szakértő megállapította és kifejtette a kiegészítő szakvéleményében. **Arról azonban egy szót sem ejtett a másodfokú bíróság, hogy a kirendelt igazságügyi szakértőnek 2011. júniusában azon szakkérdésben tett megállapítását, miszerint a felperesi lakás a felújítást lehetővé tevő alperesi hibaelhárításáig továbbra sem alkalmas állandó tartózkodásra (azaz visszautalva a beázás idejére, de legalább az eredeti szakvélemény időpontjára) miért nem vette figyelembe.** Az ítélet arra sem tért ki, hogy a fenti szakértői véleménytől függetlenül, miért gondolta a bíróság, hogy 2011. decembere, azaz az ÁNTSZ szakvélemény időpontja előtt az ingatlan tartós emberi tartózkodásra alkalmas volt a 2010. május óta szakadatlanul fennálló ázás ellenére.

A fentiek helyett a másodfokú bíróság igen szűkszavúan azt fejtette ki, miszerint szerinte nem igazolt, hogy reálisan is fennállt volna a lehetőség az ingatlan bérbeadására. Sajnos arra vonatkozóan a tisztelt bíróság már nem osztotta meg gondolatait, hogy egyrészt mit ért "reálisan fennálló lehetőség alatt", illetve, hogy miért lenne életszerű, hogy valaki meghirdeti még a beázás felfedezése előtt közel két hónappal az ingatlanát kiadás céljából, miért találkozna több komoly ingatlan után érdeklődővel, és miért ne akarná kiadni a sok millióból felújított, 100 millió feletti forgalmi értékű ingatlanát, alpereshez hasonlóan (!) egy frekventált helyen, jóllehet, több éves családi adóbevallások tanúskodnak arról, hogy más ingatlanok esetében felperes és családja épp ezt tették évek óta! Szintén csak kijelentette a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette, hogy alperes az elsőfokú eljárásban nem vitatta azt, hogy az ingatlan bérbeadására a beázás hiányában sor került volna. Jóllehet épp egy másik bíróság ítéletének megváltoztatásának ágyazott meg ezzel a kijelentéssel, a másodfokú bíróság, **megszegvén a Pp. 221.§ (1)-ben rögzített indoklási kötelezettségét,** egy szót nem pazarolt arra, hogy ezen hamis megállapítását mire alapozta. Ez nem csoda, mert mint felperes a felülvizsgálati kérelmében kifejtette, alperes nem vitatta a per során a kiadási szándékot, hanem az elsőfokú bíróság által helyesen megállapítottak szerint védekezését teljesen más alapokra helyezte.

Felperes a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. (5. sz. Melléklet) A felülvizsgálati kérelem több jogsértésre hivatkozott, például arra, hogy a másodfokú bíróság indoklás nélkül és teljesen okszerűtlenül mellőzte [REDACTED] előzetes bizonyítás során kirendelt igazságügyi szakértő által szakkérdésben tett megállapításainak egy nagyon releváns részét, illetve iratellenesen hivatkozott több tanú nyilatkozatára, illetve okirati bizonyítékokat mellőzött indoklás nélkül. A Kúria előtt az ügyet [REDACTED] által vezetett tanács vezette. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria, megdöbbenően részrehajló és tisztességtelen módon, a másodfokú

bírósághoz hasonlóan, szintén látványosan nem tért ki a legnyilvánvalóbb és hivatkozott jogsértésre, nevezetesen [REDACTED] kirendelt igazságügyi szakértő azon egyértelmű megállapítására, miszerint az alperesi hibamegszűntetésig (és az azt követő felperesi helyreállításáig) a felperesi ingatlan továbbra sem alkalmas emberi tartózkodásra!

A fentiekkel, indítványozó kimerítette az összes hazai rendes bírósági jogorvoslati lehetőséget.

Mivel jelen jogvita olyan alapjogot érint mely egyben alapvető emberi jog is (tisztességes eljáráshoz való jog, Alaptörvény XXVIII. Cikk, Emberi Jogok Európai Egyezménye, 6. cikk), így a nemzetközi jogorvoslati lehetőségek (pl. strasbourgi emberi jogi bíróság) nem lettek kimerítve, mivel azok előfeltétele az összes hazai jogorvoslati lehetőség kimerítése, így az alkotmányjogi panasz kimerítése is. Az Alkotmánybíróságnak benyújtandó alkotmányjogi panasz határnapja a Kúria határozatának 2021. július 8-i kézhezvételétől számított 60 nap, azaz 2021. szeptember 7. A T. Alkotmánybíróság hiánypótlásra hívta fel az indítványozót, mely felhívás 2021. november 12-i átvétele okán, a hiánypótlásra rendelkezésre álló határnap 2021. december 13.

Indítványozó érintettsége a támadott határozatok kapcsán egyértelmű. Mint tulajdonos, az érintett ingatlan alperes által történt beáztatása, valamint az abból származó kár őt érinti, így annak kapcsán fellépni ő jogosult. Amennyiben a kárigény bírósági úton történő érvényesítése során, a bíróságok megsértik az Alaptörvényben is garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mint azt a felperes álláspontja szerint az ügyben eljáró másodfokú bíróság, valamint a Kúria tette, úgy ezen jogsértés kapcsán felperes közvetlenül fellépni jogosult.

2. Az alkotmányjogi panasz érdemi indoklása

Az egyik legalapvetőbb emberi és az Alaptörvény XXVIII. cikkében is rögzített alapjog a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog. *A tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes* [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95]. *A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye* [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 266].

Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában összefoglalóan kimondta, hogy *„[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági*

eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {lásd 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}.” AB határozat 20/2017. (VII. 18.), Indoklás [26].

Az Alkotmánybíróság teljes ülése által hozott határozatban állapította meg, miszerint *“a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.”* AB határozat 20/2017. (VII. 18.), Indoklás [23].

Jelen panasz lényege a fenti határozattal analóg, azaz az elszenvedett alapjogsérelem abban valósul meg, hogy az elsőfokú bírósággal ellentétben, a felsőbbbíróságok nyíltan negligáltak azon eljárásjogi normát, miszerint egy ítéletnek tartalmaznia kell, hogy egy szakkérdésben, milyen okból tért el a bíróság a szakvéleményben tett szakértő megállapításától. (rég. Pp. 221.§) Fenti eljárásjogi alapvetés figyelmen kívül hagyása, nyilvánvaló szabotálása nem mérlegelés kérdése. Nem arról van szó ugyanis, hogy az eljáró bíróságok figyelembe vették volna a bíróság által kirendelt szakértő megállapítását, miszerint a felperes ingatlana *“továbbra sem alkalmas állandó tartózkodásra”*, de azt helyes vagy helytelen indokokkal kifejtve (pl. szakértő elfoglaltsága, szakértői vélemény ellentmondásossága, vagy kirívóan élteszertlensége), *mérlegelést követően*, mellőzték.

Az ügy esszenciája az, hogy a per szempontjából döntő jelentőségű szakértői megállapítást a bíróságok bármilyen indoklás nélkül figyelmen kívül hagyták. Ezen eljárás tisztességtelen és sérti indítványozónak a tisztességes eljáráshoz való jogát, hiszen elvárható, hogy egy bíróság a hatályos jogszabályok alapján járjon el, azokat alkalmazza, még akár néha tévesen is. Az ügy fontosságát jól jellemzi, hogy maga a Kúria is kiadott iránymutatást jelen eljárásjogi szabály alkalmazásában, és ettől nyíltan, indoklás nélkül tértek el a jelen ügyben eljáró felsőbbbíróságok. Az ügyben eljáró bíróságok tisztességtelen magatartása azonban nem csupán egyedi ügyre van kihatással, hanem az igazságügyi szakértői rendszert, az abba vetett állampolgári hitet ássa alá, és egyben megágyaz a bírói önkénynek is, mely szerint nyíltan mellőzhető lenne az indoklási kötelezettsége egy bíróságnak egy megalapozott, de a bíróságnak bármely okból nem tetsző szakértői vélemény, megállapítás tekintetében. Ez a jogállamiság vége, és az anarchia, törvénytelenység korszakának kezdete.²

A. A bíróságnak a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében tett érdemi megállapításnak indoklás nélkül történő mellőzése alapjog sértő

² Amennyiben a jelen ügyben eljáró bíróságok tevékenysége nem lenne Alaptörvény ellenes, úgy mostantól egy felsőbbbíróság indoklás nélkül eltérhetne az igazságügyi szakértői megállapításoktól, így pl. *“pofára”* lefelezhet vagy megduplázhathatna egy szakértő által kiszámított kártérítési összeget, felülírhatna egy DNS vizsgálat eredményét egy apasági perben vagy egy emberölést érintő büntetőügyben.

1. Másodfokú bíróság alapjogsértő eljárása

A (rég) Pp. 211.§ (1) kimondja, hogy az előzetes bizonyítás eredményét a perben bármelyik fél felhasználhatja. Ugyanezen jogszabály 221.§ (1) általánosságban előírja a bíróságok számára az indoklási kötelezettséget, mely alapján a bíróságok kötelesek megindokolni, egyebek mellett, hogy adott esetben miért mellőznek egy bizonyítékot. A szakértői bizonyítás kapcsán a magyar bírói joggyakorlat is kialakult, illetve a rendes bírósági hierarchia csúcsán elhelyezkedő Kúria is részletes szabályokat tett közzé. Ennek lényegét jól foglalja össze a Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoport 2014. december 19-i tanulmánya "A szakértői bizonyítás a bírósági eljárásban" címen. (6. sz. Melléklet) A szakértői vélemény kapcsán hangsúlyos a Kúria által idézett szöveg:

A bíróságnak a szakértői vélemény beszerzését követően is joga van ítéletében a véleménytől eltérni, de ennek során a szakértői véleményt a maga egészében kell értékelnie, és a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltak szerint részletesen meg kell indokolnia, miért jutott a szakértői véleményben foglaltaktól eltérő meggyőződésre. A szakvélemény egyszerű félretétele törvényt sértő. A beszerzett szakvélemény minden esetben része a bizonyítási anyagnak, a bírói mérlegelési tevékenység tárgya, ezért azt is indokolni kell, hogy a beszerzett szakértői véleményt a bíróság milyen okból nem vette figyelembe, az abban foglalt megállapításokat miért nem mérlegelte az ítélet meghozatala során. (262. oldal)[kiemelés hozzáadva]

Mind a Pp. 221.§ (1), mind az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog és mind a Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoport tanulmánya szerint egy szakértői véleményben foglaltakat az eljáró bíróság köteles a bizonyítás során figyelembe venni, és amennyiben a véleményben megfogalmazottaktól el kíván térni, vagy azt figyelmen kívül hagyni, úgy köteles azt részletesen megindokolni. A szakvélemény, vagy akár annak akár egy részének "félretétele", azaz említés nélküli elfektetése jogsértő és súlyosan sérti a tisztességes eljárás elvét. Ha ez megengedett lenne, úgy az Észak-Koreai típusú, teljes bírói önkénynek nyitna teret, és egyben nyugodtan fel lehetne égetni és beszólni az igazságügyi szakértői jogintézményt.

Hangsúlyosan az, hogy egy beázott ingatlan emberi tartózkodásra alkalmas-e, és mint olyan kiadható-e, egy speciális szakértelmet megkívánó kérdés. Ezt láthatóan még a másodfokon eljáró tanács is belátta, mivel 2011. novembere és 2012. február közötti időszakra azon alapon ítélte meg felperesnek a kártérítést, mert elfogadta a népegészségügyi hatóság által megfogalmazottakat, és ez alapján megállapította, hogy a felperesi ingatlan az alperesi magatartás kapcsán emberi tartózkodásra nem volt alkalmas.

Teljességgel elfogadhatatlan szakmailag, hogy a 2011. novembere előtti időszakra nézve nem vette figyelembe a másodfokú bíróság a perben felhasznált előzetes bizonyítás során beszerzett szakértői véleménynek azt a megállapítását, miszerint a felújításig "a [felperesi] lakás továbbra sem alkalmas állandó tartózkodásra." A szakértő *expressis verbis* azt állapította meg 2011. júniusában, a "továbbra" szóval még az ázás múltbéli történő visszautalásával, hogy az ingatlan nem alkalmas emberi tartózkodásra. Azaz, a másodfokú bíróság logikáját követve, a kártérítés időszakát nem lehetett volna

lerövidíteni három hónapra, hanem a felperes által megfogalmazott 21 hónapra kellett volna megítélni, mint tette azt helyesen az elsőfokú bíróság. Mellékesen a józan ész is azt diktálja, hogy ha egy beázást követő 18 hónappal egy ingatlan állandó tartózkodásra alkalmatlan, akkor az a beázás pillanatától olyan és nem csak hirtelen az ÁNTSZ vizsgálatának pillanatában válik azzá 18 hónap után.

Hangsúlyosan, nem azzal követett el alapjog sértést a másodfokú bíróság, hogy másképp mérlegelte volna a rendelkezésre álló bizonyítékokat, hanem azzal, hogy az egyébként peres eljárásokban nagy súllyal latba eső szakértői vélemény perdöntő (számára esetlegesen nem tetsző) részét bármilyen indoklás nélkül negligálta. Azaz egyszerűen nem mérlegelte a szakértői megállapítást, nem indokolta meg, sehogyan nemhogyan a jogszabályban előírt részletes módon - az attól való eltérés okát, hanem azt egyszerűen elhallgatta. Jóhiszemű és talán naív megközelítésből kiindulva még lehetne talán azt hinni, hogy a másodfokú bíróság figyelmét egyszerűen "elkerülte" a szóbanforgó szakértői megállapítás. Ez azonban nem valószínű, mivel a másodfokú bíróság hivatkozott a szakértőnek azon megállapítására, miszerint a felperesi ingatlan addig nem állítható helyre amíg a felperes a szükséges feltárásokat és javításokat nem végzi el. Márpedig a két megállapítás, azaz a helyreállíthatóság és a lakhatóság, épp egymást követő mondatok. A teljesség kedvéért [REDACTED] kirendelt szakértő a következőket írta:

A fenti munkák elvégzéséig kérelmező lakásának felújítása nem lehetséges. Eddig az ideig a III.17.sz. lakás továbbra sem alkalmas állandó tartózkodásra.

Ha nem a szakértő szakvéleményét nézte a bíróság, hanem esetleg más iratot, mely idézett részleteket a szakértői véleményből, az sem jelent mentséget a súlyos, per kimenetelét jelentősen befolyásoló tévedésre.

2. Kúria alapjogsértő eljárása

Ami a fenti fellebbviteli bíróság "tévedésénél" sokkal súlyosabb azonban, az a Kúriának [REDACTED] vezette tanácsának tevékenysége. Felperes a felülvizsgálati kérelmében konkrétan nevesítette a másodfokú bíróságnak azon jogsértését, hogy a másodfokú bíróság a nevezett előzetes bizonyítás során beszerzett szakvéleményben foglaltakat teljesen negligálta és annak semmiféle indokát nem adta megsértve ezzel a Pp. 211.§ (1) és 221.§ (1) rendelkezéseit. A jogsértés súlya és nyilvánvaló jellege miatt ez a felülvizsgálati kérelem legelső jogsértései között lett nevesítve.

[REDACTED] tanácsa azonban nemhogyan nem talált semmi kivetnivalót a másodfokú eljárás számos jogsértései között, de még csak nem is gondolta szükségesnek, hogy kitérjen fenti jogsértésekre! Fenti magartása a [REDACTED] tanácsnak megdöbbentően tisztességtelen. Az ugyanis már azzal sem "mentheti" magát, hogy a nagy iratanyagban "nem látta" a [REDACTED] ígészítő szakvéleményben foglaltakat.³

³ Sajnos azonban itt nem lehet szó nélkül elmenni a mellett, hogy [REDACTED] pervezetése valószínűleg nem csupán szakmai alapon történt, hanem egy kicsinyes személyes bosszú része. Felperes ugyanis mint az Egyesült Államokban praktizáló ügyvéd és nemzetközi összehasonlító eljárásjogban jártas, alkalmanként egyetemen is oktató szakember, aktív részese volt [REDACTED] évekkel ezelőtti, családi barátja által

Fentiek tükrében igen elgondolkodtató és jogállamisági szempontból aggályos a [REDACTED] tanács eljárása jelen ügyben. Életszerűtlen, hogy a [REDACTED] tanács bírái ne lennének tisztában azzal, hogy egy szakvélemény szakkérdésben tett megállapításait nem lehet indoklás nélkül figyelmen kívül hagyni, azt effektíve kizárni a bizonyítékok közül. Figyelemre méltó, hogy a Kúria miként próbálta megerősokolni a jogot a [REDACTED] e szakvélemény kapcsán, amikor azt állapította meg, hogy a másodfokú tanács „kizárólag az elmaradt haszon körében végzett az elsőfokú bíróságtól eltérő bizonyítékértékelést, de ennek során nem rekesztett ki szakvéleményt a bizonyítékok köréből.”

Hangsúlyosan arra, a másodfokú tanácshoz hasonlóan, nem tért ki a Kúria, hogy a szakértő szakvéleményének azon megállapítását, miszerint felperesi *“lakás továbbra sem alkalmas állandó tartózkodásra”* miért került mellőzésre? Elképesztő cinizmusról és tisztességtelenségről tanúskodik azon érve a Kúriának, hogy nem jogsértő a másodfokú tanács bizonyítékértékelése, mert *“nem rekesztett ki szakvéleményt a bizonyítékok köréből.”*

A T. Alkotmánybíróság elnézését kell kérjem, de kit néz ennyire madárnak a [REDACTED] tanács? Nem szokása felperesnek ilyen stílusban fogalmazni szakmai kérdésekben, de a fenti [REDACTED] tanács érvelése intellektuálisan sértő. Ha ugyanis elfogadjuk azt, hogy egy bíróság az által, hogy egy perdöntő jelentőségű szakértői megállapítást elhallgathat és így *expressis verbis* kizárás nélkül ez nem jogsértő, akkor a [REDACTED] tanács felfedezte és egyben átírta a magyar perjogi szabályokat és évtizedes bírói gyakorlatot. Nevezetesen, a tökéletes módja a kellemetlen szakértői megállapítás mellőzésére az az, ha azt nem vesszük tudomásul, elhallgatjuk, de konkrétan nem zárjuk ki a véleményt a bizonyítások közül.

Mint azt a Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoportjának részletes szakmai iránymutatása is kimondja, mellyel az érintett tanácsnak is nyilván tisztában kell lennie, nem lehet egy szakvéleményt, vagy annak akár egy releváns részét, indoklás nélkül figyelmen kívül hagyni! A [REDACTED] tanács logikája szerint elfogadható, ha a bíróság csak egy szakvélemény első felét veszi figyelembe és a második felét, ahol már az esetleg neki nem tetsző megállapításokat tesz a szakértő, indoklás nélkül figyelmen kívül hagy. A

képviselt magyar-amerikai cég javára hozott megalapozatlan döntéseinek az Egyesült Államokban való leszerelésében, mind szövetségi bíróság, állami bíróság és választott bíróság előtt.

Mint az [REDACTED] által valószínűsíthetően ismert, ügyvéd barátja, mint az amerikai-magyar cég magyar jogi “szakértője” az Egyesült Államokban több jogi fórumon is megpróbálta az időközben a Kúriára felemelt bíró ismerősére “Supreme Court Justice”-ként hivatkozni és ez által az ő alsóbb bírói döntéseit megalapozott színben feltüntetni, arra jelen ügy felperese hívta fel az eljáró tapasztalt amerikai bírók figyelmét, hogy egy magyar Kúria-i bíró sem a kinevezésének módjában, sem szakmai szempontjából nem hasonlítható egy Egyesült Államok-beli szövetségi legfelsőbb bíróhoz, de még “csak” egy állami bíróság legfelsőbb bírójához sem. Fentiekre a nagy tudású, tapasztalt és talán leghangsúlyosabban részrehajlásmentes tisztességes amerikai bírónak nem is volt szüksége, mivel a magyarországi korrupciós és jogállamisági viszonyokkal meglepően jól tisztában voltak. Az amerikai bíróságok előtt, a milliárdos nagyságrendű jogvitában, kivétel nélkül mindig a [REDACTED] családi barátja által korábban képviselt magyar-amerikai cégnek kedvezőtlen döntések születtek, felperes által képviselt magyar vállalkozó javára. Életszerűtlen, hogy erről az amerikai persorozatról ne szerzett volna tudomást [REDACTED] családi barátjától és ne lett volna tisztában azzal, hogy felperes fejtette vissza az ő korábbi megalapozatlan döntéseit.

lényeg a [REDACTED] tanács logikája szerint az, hogy ha csak elhallgatja a bíróság a releváns, de neki nem tetsző szakértői megállapításokat, a nélkül, hogy konkrétan a szakvéleményt kizárná a bizonyítékok közül, úgy minden rendben.

A fenti logika olyan szinten forradalmasítja a bírói jogalkalmazást, hogy elgondolkodtat, hogy felperes meghívja [REDACTED] egyetemére szakmai előadást tartani, hiszen felperes itt végzett és tanított is évekkal ezelőtt, és több magyar szakember előadását szervezte meg a világhírű egyetemen. Az ilyen jogi forradalmasításról bizonyára szívesen hallgatnak majd előadás [REDACTED]! Ismételten elnézését kérem a T. Alkotmánybíróságnak, jelen ügyből felperes nem gúnyt kíván üzni, de több évtizedes oktatói és amerikai prakszisa alatt, mely épp jogeset elemzésekre fókuszál, soha ilyen tisztességtelen bírói eljárással nem találkozott, pedig nyilván mint minden szakember, sok olyan ítélettel találkozott, mellyel nem feltétlenül értett egyet. Felperes meggyőződése, hogy a magyar jogállamiság helyzete nem olyan, hogy egy ilyen bírósági visszaélést, tisztességtelen eljárást szentesítsen. Mindenesetre akárhogy is alakul jelen ügy, az biztos, hogy felperes tananyagának részévé fogja tenni jelen ügyet, mivel oktatói felkérést mind Magyarországon és az Egyesült Államokban is kap prakszisa mellett.⁴

⁴ Jóllehet a fent részletezett szakértői bizonyíték indoklás nélkül történő mellőzése a legnyilvánvalóbb alapjogi sérelem a jelen ügyben, fontos kiemelni, hogy az is súlyosan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, ahogy a másodfokú bíróság az ingatlan-kiadási szándékkal kapcsolatos bizonyítékokat kezelte. Ezen jogsértések halmazata azonban szubszidiárius jelleggel világítanak rá az eljárás tisztességtelenségére, azaz az eljárás egészének tisztességtelenségére, különös tekintettel a fentiekben már kifejezett, szakértői megállapítás indoklás nélkül történő mellőzésére. A másodfokú bíróság koncepcionálisan félremagyarázta a bizonyítékokat, illetve azokat vagy iratellenesen állapította meg, vagy nemes egyszerűséggel elhallgatta. A bíróság koncepciója azonban arra is egyben magyarázatot ad, hogy miért hallgatta el a [REDACTED] szakvélemény releváns megállapítását.

Amíg a másodfokú bíróság még vállalhatóan tartotta hogy: 1./ felperesnek még a beázás előtt kettő hónappal feladott ingatlan-kiadási hirdetését ne kiadási szándéknak, hanem csak a hirdetés feladás tényének titulálja 2./ [REDACTED] orábbi ügyvezetőjének bérleti szándékot kinyilvánító tanúvallomásának elhallgatását 3./ [REDACTED] üzletember ingatlan megtekintését jelentéktelennek titulálja, mondván, hogy ő csak ingatlanok vételével foglalkozott, és nem kívánta az ingatlant kibérelni 4./ iratellenesen azt állítsa, hogy felperes édesanyja, [REDACTED] nem tárgyalt a érdeklődővel, és így neki nem lehetett tudomása azok bérleti szándékukról, holott a tanú a jegyzőkönyv szerint nem ezt mondta, hanem hogy tárgyalt 4-5 érdeklődővel, csak a bérleti díj tekintetében mondta mindenkinek, hogy azt felperessel egyeztessék, valamint hogy felperes személyes nyilatkozatát teljes mértékben elhallgassa, addig azt már nem merte bevállalni a bíróság, hogy egy szakértőnek az egyértelmű nyilatkozatával szembehelezkedjen. Nyilván tudta a bíróság, hogy a felperesi ingatlan 2010-2011 közötti állapota és emberi tartózkodásra való alkalmassága kapcsán elég közröhelyes lenne 2020-ban szembehelezkedni a szakértő azon megállapításával, miszerint az tartós emberi tartózkodásra alkalmatlan, különösen úgy, hogy a kierendelt igazságügyi szakértő, [REDACTED] az érintett ingatlant többször megtekintette, míg a másodfokú tanács, vagy a [REDACTED] egyetlen tagja egy alkalommal se tette be lábát az érintett ingatlanba! A másodfokú bíróságnak és a [REDACTED] inkább volt gyomra ahhoz, hogy elhallgassa a szakértői véleményt, hátha az átmege valahogy a jogállamisági szűrőn.

Szintén megemlítendő, hogy a másodfokú bíróság azzal ágyazott meg az elsőfokú ítélet fent részletezett alapjogsértő megváltoztatásának, hogy bárminemű indoklás nélkül csak kijelentette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette, hogy alperes az elsőfokú eljárásban nem vitatta azt, hogy az ingatlan bérbeadására a beázás hiányában sor került volna. Ténykérdés, hogy alperes ellenkérelmében elsősorban azt tagadta, hogy bármi felelősség terhelné a felperesnél tapasztalt ázás kapcsán, vitatta az ázás időpontját, felvetette annak lehetőségét, hogy felperes a felújított lakásának plafonját szándékosan locsolja(!), vitatta a felperes és hasznélvező szülei közötti engedményezés érvényességét, valamint az ok-okozati viszonylatban azt ismételte, hogy azért nem volt kiadható az ingatlan mert felperes szerinte felróható

B. A kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményben tett érdemi megállapításának indoklás nélkül történő mellőzése az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján is Alaptörvény ellenes

Szakmai okokból, indítványozó tisztában van azzal, miszerint a T. Alkotmánybíróság nem egy "szuperbíróság", mely esetlegesen arra lenne hivatott, hogy a rendes bíróságok vélt vagy valós jogi vagy ténybeli tévedéseit eseti jelleggel korigálja. Erre számos, magasan kvalifikált, mai napig is a testület soraiban ülő alkotmánybíró felhívta a figyelmet. Indítványozó meglátása szerint azonban jelen esetben nem egy ténybeli vagy jogértelmezési tévedés a panasz tárgya. A mellett nem mehet el szó nélkül az Alkotmánybíróság, amikor egy kúriai tanács, nyilván jobb tudomása ellenére, szándékosan és eljárásjogilag jogsértő módon negligálja a perben perdöntő jelentőségű szakértői megállapítást, nem rendelkezik annak mellőzése okáról. Ez ugyanis nem csupán az egyedi esetben sérti a tisztességes eljáráshoz való alapjogot, hanem alapjaiban ássa alá az igazságszolgáltatásba vetett hitet.

módon azt nem állította helyre mielőtt ő a beázás okát megszüntette volna. Alperes az eljárás későbbi szakaszában sem terjesztett elő olyan védekezést, mely szerint felperes nem is kívánta vagy tudta volna beázás hiányában az ingatlanát kiadni.

Beszédes és homlokegyenesen megcáfolja a másodfokú ítélet azon állítását, hogy alperes a felperesi ingatlan kiadhatóságát vagy kiadási szándékát korábban vitatta nem csupán az a tény, hogy bizonyíték hivatkozása nélkül állította ezt a másodfokú ítélet, hanem hangsúlyosan az a tény, hogy a másodfokú ítélet indoklásának az a része, mely részletesen ismerteti az alperes által az elsőfokú eljárásban előterjesztett kifogásokat és védekezéseket, egy szóval sem említi meg, hogy alperes vitássá tette volna a felperesi ingatlan kiadhatóságát vagy kiadási szándékát! (II.f. ítélet 2. oldal, 2. és 3. bekezdések) Azaz saját ítéletével is megcáfolta a másodfokú bíróság a 7. oldalon azon állítását, mellyel meg akarta teremteni az elsőfokú ítélet megváltoztatásának alapját. Fentiek alapján alaptalanul állította a másodfokú bíróság, hogy okozati összefüggés tekintetében a Pp. 163. § (2)-e alkalmazása megalapozatlan lett volna, valamint sértette a Pp. 235. § (1) rendelkezését.

Sérti a Pp. 221.§ (1) indoklási kötelezettségére vonatkozó rendelkezését és az Alaptörvény XXVIII. cikkében is rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, hogy egy kiemelkedő fontosságú ténykérdésben a másodfokú bíróság, bármilyen indok vagy bizonyítékra való hivatkozás nélkül hazudtolja meg a bizonyítást részletesen lefolytató elsőfokú bíróságot, és bármilyen bizonyítékra való hivatkozás nélkül csak egy okirattelenes ténykijelentésre alapozza ítéletét.

A Kúria a fentiek kapcsán ismét elmulasztotta érdemben megjelölni, hogy a másodfokú bíróság milyen bizonyíték alapján állította (valótlánul), hogy alperes vitatta volna a kiadási szándékot. Itt is csak kijelentette a Kúria, a másodfokú bírósághoz hasonlóan, hogy "az alperes ellenkérelmének értelmezésén alapuló következtetésével nem sérti a Pp. 163. § (2) bekezdését és a Pp. 235. § (1) bekezdését." A másodfokú bíróság, illetve a Kúria nem véletlenül nem hivatkozott konkrétan egy szóra sem az ellenkérelemben, amire az elsőfokú bíróság döntésétől való eltérést alapozhatta a másodfokú bíróság, ugyanis az ellenkérelem nem tartalmaz olyan vitatást amire a felsőbbbíróságok ítéletüket alapozhatták volna, csupán szükségük volt egy ilyen indokra azért, hogy az alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztathassák. Magyarán szólva, ha nincs bizonyíték, akkor a másodfokú bíróság kijenti, hogy van és kész, de nem árulja el senkinek, hogy az hol van. Ravasz, de tisztességtelen és egyben alapjogot sértő ez az eljárás.

Jóllehet az elsőfokú bíróság, elvárható módon, egy tisztességes eljárást folytatott le és jutott el az összes bizonyíték mérlegelésével egy (egyébiránt helyes) döntésig. A másodfokú bíróság azt egy tisztességtelen eljárásban, a releváns bizonyítékok vélhetően szándékos elhallgatása és részben figyelembe vett bizonyítékok tisztességtelen módon történő felhasználásával megváltoztatta. Ezt a tisztességtelen ítéletet hagyta teljesen jogsértő módon helyben a Kúria. Mint kifejtésre került, a releváns szakértői véleménynek az ügy eldöntése szempontjából legfontosabb megállapításának elhallgatása, és más bizonyítékok indoklás nélkül történő figyelmen kívül hagyása, iratellenes meghamisítása nem képezheti bírói mérlegelés kérdését, azok a tisztességes tárgyaláshoz való alapjogot durván sértik.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában kifejtette, miszerint ez a fajta eljárása egy bíróságnak sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Általános jelleggel állapította meg az Alkotmánybíróság már a korábban is hivatkozottak szerint, hogy *“a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.”* AB 7/2013. (III.1.) A támadott ítéletek egy árva szóval nem utaltak a szakértőnek azon perdöntő megállapítására miszerint az érintett ingatlan emberi tartózkodásra alkalmatlan a folyamatos beázás miatt. Ezt felperes a felülvizsgálati kérelmében konkrétan észrevételezte, kifejtette, hogy az miért jogsértő, de erre a lényegi észrevételre a bíróság nem reagált.

Szintén kifejtette a T. Alkotmánybíróság, hogy *“a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét eredményezheti ugyanis olyan eljárásjogi vagy anyagi jogi szabály megsértése, amely az eljárás valamelyik szereplőj[ét]... valamilyen fennálló jogától, vagy jogosultságától fosztja meg, olyan kérdések tekintetében, amelyek érdemben befolyásolják, elnehezítik vagy akár el is lehetetlenítik a bizonyítást, megváltoztatva ezzel az eljárás végkimenetelét.”* AB 3216/2020. (VI.19.) Azzal, hogy a felsőbbbíróságok indoklás nélkül figyelmen kívül hagyták a már szakértő által tett megállapítást, miszerint lakása emberi tartózkodásra alkalmatlan, érdemben befolyásolták a per kimenetelét és fosztották meg felperest attól, hogy hatékonyan bizonyítsa, hogy lakása nem volt kiadható a kérdéses időszakban.

Az Alkotmánybíróság szintén kimondta, hogy *“a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sérti ha a bíróság nem indokolja meg, hogy a hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta.”* Jelen esetben a felsőbbbíróságok nem indokolták meg, hogy miért nem alkalmazták a Pp. 221.§ (1) rendelkezését, miszerint indoklási kötelezettség terheli a bíróságokat, ha a szakértői véleményt mellőzni, vagy attól eltérni kíván. AB 20/2017. (VII.18.)[29]

Végül, de nem utolsó sorban fontos megemlíteni, hogy T. Alkotmánybíróság már konkrétan azt is kimondta, hogy a szakértői bizonyítás indoklás nélkül történő mellőzése, sőt, még egy magánszakértői vélemény és annak megállapításainak indoklás nélkül történő mellőzése is alapjogsértő. AB 3068/2020. (III.9.) Azaz már azt Alaptörvény ellenesnek találta a T. Alkotmánybíróság, ha egy peres félnek a **magánszakértőjének a megállapításait** indoklás nélkül mellőzték a bíróságok. Ennél egy nagyságrenddel súlyosabb és alapjogsérelem jelentőségét csak megerősíti az, ha **egy bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő megállapítását** hagyja indoklás nélkül figyelmen kívül az eljáró bíróság. Jelen ügyben épp ez történt, nevezetesen a Kúria, konkrét figyelem felhívás ellenére, indoklás nélkül mellőzte azon, a per szempontjából kardinális megállapítását az igazságügyi szakértőnek, miszerint felperes ingatlana a kérdéses időpontban emberi tartózkodásra alkalmatlan volt, mely megállapítás a jogvita szempontjából perdöntő jelentőséggel bírt, mint az a jogerős ítéletből kitűnt.

Fentiek alapján olyan súlyosan sérült az Alaptörvényben is rögzített tisztességes eljáráshoz való alapjoga indítványozónak, mely egy jogállamban megengedhetetlen. Ezen alapjogsérelem orvoslásának elmaradása kifejezetten rossz fényben tüntetné fel a magyar bíróság működését egy esetleges nemzetközi fórum előtt, hiszen azt a látszatot kelti, hogy egyes bírókra nem vonatkoznak az eljárásjogi törvények, azokat egyesek kényük és kedvük szerint ignorálhatják. Fentiekre való tekintettel kérelmező kéri, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 73.Pf.637.274/2019/6. sz., illetve azt hatályában fenntartó Kúria, mint felülvizsgálati bíróság, Pfv.III.21.022/2020/13. sz. határozatainak alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően, azokat semmisítse meg.

New York, 2021. 12. 12.

Tisztelettel,

